

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน

การให้ความรู้การตรวจเปรียบเทียบคดี

การเขียนสำนวนคดี

วันที่ 29 มกราคม 2564

คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเปรียบเทียบคดี

1. กฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต
2. ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี
3. คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี
4. เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี
5. เจ้าพนักงานผู้จับกุม
6. การเปรียบเทียบคดี
7. การสั่งคดีไปก่อน

กระบวนการระงับคดีอาญา

1. โทษทางอาญา

- 1.1 ประหารชีวิต
- 1.2 จำคุก
- 1.3 กักขัง
- 1.4 ปรับ
- 1.5 ริบทรัพย์สิน

2. คดีอาญาเล็กน้อยได้

กระบวนการก่อนดำเนินการเปรียบเทียบคดี

1. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานผู้จับกุมว่าได้ดำเนินการเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วหรือไม่

1.1 กรณีเป็นการแจ้งข้อกล่าวหา โดยไม่มีการจับกุม

1.2 กรณีเป็นการจับกุมแต่ผู้จับกุมไม่ยินยอมที่จะดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

2. ตรวจสอบของกลางในคดี

2.1 ของกลางที่จำเป็นต้องทำการพิสูจน์

2.2 ของกลางที่ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์

2.3 ของกลางที่จำเป็นต้องใช้ผลการวิเคราะห์ทางเคมี หรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์

2.4 ของกลางที่ไม่สามารถนำมาส่งยังที่ทำการของผู้ทำการพิสูจน์ของกลาง

กระบวนการก่อนดำเนินการเปรียบเทียบคดี

3. วินิจฉัยคดี

3.1 คดีสามารถเปรียบเทียบปรับได้โดยเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี หรือผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

3.2 คดีไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้

3.3 คดีไม่สมควรทำการเปรียบเทียบคดี

3.4 ผู้ต้องหาไม่สามารถชำระค่าปรับเปรียบเทียบคดีได้ภายในกำหนดระยะเวลา

กระบวนการเปรียบเทียบคดีสำหรับคดีที่สามารถทำการเปรียบเทียบปรับได้

1. ผู้มีอำนาจทำการเปรียบเทียบคดีหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี
2. การกำหนดค่าปรับเปรียบเทียบคดี
3. เอกสารที่ใช้ในการเปรียบเทียบคดี
4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดี
5. การนับเลขคดี
6. การเปรียบเทียบปรับคดีนอกสถานที่ทำการปกติ
7. การจัดทำบันทึกการเปรียบเทียบคดี

กระบวนการหลังจากการเปรียบเทียบคดี

1. การกำหนดให้ผู้ต้องหาซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา 161 หรือมาตรา 162 ต้องมีหน้าที่ชำระค่าภาษีสรรพสามิตสำหรับของกลางในคดีความตามมาตรา 163 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

1.1 หากผู้ต้องหาไม่ยอมชำระภาษีภายในเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้นำของกลางในคดีนั้นออกขายทอดตลาดได้

1.2 พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบว่า มีหน้าที่จะต้องชำระภาษีตามมาตรา 163 ให้ครบถ้วนก่อนที่จะมีการรับของกลางในคดีจากหน่วยงานที่ทำการเปรียบเทียบปรับ

1.3 วิธีการแจ้งให้ผู้ต้องหาปฏิบัติตามมาตรา 163 ปฏิบัติได้ 2 แนวทางคือ

1.3.1 บันทึกการแจ้งระยะเวลาไว้ท้ายบันทึกการเปรียบเทียบคดี

1.3.2 จัดทำบันทึกแจ้งระยะเวลาให้ผู้ต้องหาลงนามรับทราบ

กระบวนการหลังจากการเปรียบเทียบคดี (ต่อ)

1.4 กำหนดระยะเวลาที่ผู้ต้องหาต้องชำระภาษีตามมาตรา 163

1.5 เอกสารที่ใช้ในการยื่นขอชำระภาษีตามมาตรา 163

1.5.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาเอกสารอื่นที่ออกโดยสถานที่ราชการ

1.5.2 สำเนาใบเสร็จรับเงินค่าปรับ

1.5.3 สำเนาบัญชีของกลาง (ส.ส. 2/4) พร้อมรายงานผลการพิสูจน์

กระบวนการหลังจากการเปรียบเทียบคดี (ต่อ)

2. การจ่ายเงินสินบนรางวัล

2.1 อำนาจในการหักจ่ายเงินสินบนรางวัล

2.2 การจ่ายเงินในการจับกุมคดีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2593

2.3 การจัดการเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินสินบนรางวัล

2.4 อายุความในการจัดการของกลาง

2.5 การจัดการสำนวนคดี

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี

บันทึกการจับกุม

1. สถานที่เกิดเหตุให้สอดคล้องกับข้อกล่าวหา และควรหลีกเลี่ยงการจับกุมในพื้นที่ที่เป็นที่รโหฐาน
2. พฤติการณ์ในการจับ
  - 2.1 ถ้าชุดร่วมทำการจับกุมมีจำนวนมากกว่าที่ระบุรายละเอียดไว้ ให้ระบุ “และพวก” ต่อท้ายรายชื่อผู้ร่วมจับกุมไว้ด้วย
  - 2.2 ให้หลีกเลี่ยงคำว่า “รับสารภาพ” แต่ให้ใช้คำว่า “ได้ให้ถ้อยคำว่า...” แทน
  - 2.3 หากเป็นการเข้าทำการตรวจสอบก่อนที่จะพบของกลางแล้วเป็นความผิดซึ่งหน้า ควรระบุว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่ “
  - 2.4 ไม่ควรอ้างถึงการลักลอบ นำยาสูบเข้ามาทางชายแดน ควรบรรยายว่า “จะมีการลักลอบนำบุหรี่ยี่ห้อชีกาแรตที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยซุกซ่อนมากับรถยนต์... ฯลฯ...”

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

2.5 การแจ้งข้อกล่าวหา จะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาในสาระที่เพียงพอต่อผู้ถูกจับจะทราบได้ว่า ตนกระทำความผิดอย่างไร

2.6 การนำตัวผู้ถูกจับไปดำเนินการสอบสวน ควรบรรยายว่า “จึงนำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน สภ.บ้านแปลง (ตัวอย่าง) เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป” ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

2.6.1 การส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเป็นการส่งตัวไปเพื่อดำเนินการทางอาญา การแจ้งเป็นหลักฐานเป็นกรณีที่แจ้งทั่วไป โดยไม่ประสงค์จะดำเนินคดี

2.6.2 การนำตัวส่ง สนง.สสข. เพื่อเปรียบเทียบปรับคดี ไม่ต้องระบุเนื่องจากเรายังไม่ทราบเลยว่า พงส. จะส่งตัวให้เราเปรียบเทียบหรือไม่

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

3. การแจ้งสิทธิ

3.1 แจ้งเพียงครั้งเดียว

3.2 สิทธิที่ผู้ถูกจับ จะต้องแจ้งตาม ปวอ. มาตรา 83

4. สิทธิของผู้ถูกจับที่จะแจ้งญาตินั้น ไม่ใช่หน้าที่ของผู้จับที่จะต้องแจ้งให้ทราบ เป็นการร้องขอของผู้ถูกจับ

5. จำนวนของกลางที่จะต้องทำการตรวจวัดซ้ำในการพิสูจน์ หรือไม่อาจหาจำนวนได้อย่างชัดเจน

5.1 ควรใช้คำว่า “ประมาณ”

5.2 ให้ระบุขนาดของภาชนะที่ทำการบรรจุ

5.3 จำนวนน้ำสุราควรมีปริมาณไม่เกินขนาดบรรจุของภาชนะนั้น ๆ

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

6. การมอบสำเนาบันทึกการจับให้ผู้ถูกจับ เป็นหน้าที่ของผู้จับจะต้องมอบให้แก่ผู้ถูกจับ
7. กรณีมีข้อผิดพลาด ให้ใช้การขีดฆ่าและลงชื่อกำกับ
8. การบันทึกจะต้องใช้ปากกาสีเดียวกัน
9. ในการจับแต่ละครั้ง ให้จัดทำบันทึกจับกุมเพียงฉบับเดียว
10. คดีที่จะต้องส่งฟ้อง หรือคดีที่มีความสำคัญ ควรเขียนบันทึกการจับด้วยลายมือทั้งฉบับ
11. สถานที่บันทึก
  - 11.1 ควรทำการบันทึกการจับในสถานที่เกิดเหตุ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น
  - 11.2 กรณีคดีที่ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตาม ปวอ. มาตรา 83 สามารถทำการบันทึกที่สำนักงานสรรพสามิตได้
  - 11.3 กรณีคดีที่ต้องปฏิบัติตาม ปวอ. มาตรา 83 ไม่อาจบันทึกที่สำนักงานสรรพสามิตฯ ได้เพราะจะต้องให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในทันที

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

12. ผู้ลงนามเป็นผู้บันทึก จะต้องเป็นข้าราชการเท่านั้น

13. กรณีลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างประจำ ลงชื่อในบันทึกการจับกุม จะต้องลงในฐานะ “พยาน” เท่านั้น หากแบบพิมพ์เป็นผู้จับกุม ให้ขีดฆ่าเปลี่ยนเป็นพยาน

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

สำนวนคดี

1. ให้ขีดฆ่าเลือกหน้าที้อย่างใดอย่างหนึ่ง ระหว่าง “ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี/เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี” ในแบบ 2/52 แบบ 2/53 และแบบ 2/54
2. ผู้บันทึกในสำนวนคดีทั้งหมด จะต้องเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีเป็นผู้ลงนาม
3. กรณีผู้บันทึก ไม่ประสงค์จะเป็นพยาน ให้ขีดฆ่าคำว่า “พยาน” ในแบบ 2/53 ออก
4. กรณีมีข้อผิดพลาด ให้ใช้การขีดฆ่า และลงชื่อกำกับ
5. ให้ระบุวันที่ชำระค่าปรับ ในแบบ 2/53 (ประสานขอวิธีการบันทึกจาก Help Desk)
6. การเลือก “ร้องขอ/ไม่ร้องขอ”

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

สำนวนคดี

7. ในสำนวนคดี ควรจะต้องมีพยานลงนามครบถ้วนทุกช่อง
8. ในคำให้การของผู้กล่าวโทษตามแบบ 2/53
9. การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามมาตรา 206 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

บัญชีของกลาง แบบ 2/4

1. รายงานที่... เป็นเลขลำดับรายงานที่
2. คดีที่... คือเลขเดียวกันกับเลขลำดับที่คดีที่กำหนดในสมุดรับคำกล่าวโทษ (ส.ส. 1/55)
3. ผู้พิสูจน์จะต้องแสดงชื่อและตำแหน่งของผู้พิสูจน์เสมอ
4. กรณีของกลางสุรากลั่น ในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันระหว่างสุรากลั่นชนิดสุราขาว กับสุรากลั่นชนิดสุราผสมแล้ว เนื่องจากการเบิกเงินรางวัลไม่ได้กำหนดห้ามประเภทของสุราไว้เหมือนในอดีต
5. การพิมพ์ตัวเลขในการพิสูจน์ของกลาง ควรเป็นตัวเลขชนิดเดียวกันทั้งหมด
6. การอ้างข้อกฎหมายเพื่อใช้ในการพิสูจน์ของกลาง จะต้องอ้างกฎหมายฉบับแรกก่อน แล้วจึงจะอ้างฉบับที่ทำการแก้ไข

ข้อสังเกตสำหรับสำนวนคดี (ต่อ)

ใบเสร็จรับเงิน

1. ผู้รับเงิน ผู้ลงนามต้องเป็นไปตามระเบียบฯ โดยจะต้องแสดงชื่อ – สกุล และตำแหน่งในใบเสร็จทุกใบ
2. กรณีให้ผู้ต้องหาลงชื่อในใบเสร็จ ให้ลงนามครั้งเดียวโดยไม่ต้องลงชื่อเป็นรายฉบับ
3. ในสำเนาใบเสร็จฉบับที่ติดอยู่กับเล่ม (สีขาว) ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อจริงเพื่อรับรองจำนวนเงินค่าปรับซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินคดีเกี่ยวกับเรื่องการไม่แจ้งเลิก ไม่ยื่นบัญชี ฯลฯ

1. การดำเนินคดีจะต้องดำเนินคดีทั้งนิติบุคคล และตัวแทนนิติบุคคล
2. การมอบอำนาจให้มารับโทษตามกฎหมาย
  - 2.1 กรณีบุคคลธรรมดากระทำความผิด ไม่อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับโทษแทนตนเองได้
  - 2.2 กรณีนิติบุคคล สามารถมอบอำนาจให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมารับโทษแทนได้
3. กรณีกระทำความผิดในเรื่องนี้ ไม่อาจทำบันทึกการจับกุมเพื่อดำเนินคดีได้ เนื่องจากมิใช่ความผิดซึ่งหน้าแต่อย่างใด จะต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดี
4. กรณีบันทึกการจับ ผู้จะทำการจับกุม ต้องเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการจับกุมและปราบปรามเท่านั้น หากมิใช่ผู้มีอำนาจและหน้าที่ ไม่อาจทำการจับกุมได้